

Monnickendam, 7 april 2026

Raadsnummer: 102-507
Zaaknummer: 136559

Portefeuillehouder: Marian van der Weele
Wettelijke grondslag voor raadsbevoegdheid: artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen

Aan de Raad

Onderwerp: Zienswijze jaarstukken 2025 en ontwerpbegroting 2027 veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Voorgesteld besluit:

1. Kennis te nemen van de voorlopige jaarstukken 2025 van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland.
2. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2027 van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland.
3. In te stemmen met het (concept)raadsvoorstel, inclusief bijbehorende conceptzienswijzebrief.

Inleiding

De voorlopige jaarstukken 2025 en de ontwerpbegroting 2027 van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW) zijn op 25 maart 2026 vastgesteld door het Algemeen Bestuur. De gemeenteraad wordt op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen in de gelegenheid gesteld een zienswijze in te dienen.

De zienswijze dient uiterlijk 18 juni 2026 te worden ingediend, zodat deze kan worden betrokken bij de definitieve vaststelling van de jaarstukken 2025 op 24 juni 2026 en de begroting 2027 op 2 september 2026.

Argumenten

In 2027 staat de VrZW voor diverse strategische ontwikkelingen. De crisisbeheersing wordt toekomstgericht versterkt, waarbij de focus ligt op landelijke en interregionale informatiedeling, het omgaan met langdurige crises en het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid. Dit volgt uit landelijke bestuurlijke afspraken waarvoor sinds 2023 structureel middelen beschikbaar zijn gesteld om de slagkracht en informatiepositie van veiligheidsregio's te verbeteren.

Daarnaast wordt ingezet op verdere professionalisering en samenwerking binnen de crisisorganisatie. Zo wordt gewerkt aan bovenregionale samenwerking en intensievere afstemming met partners. Dit draagt bij aan een robuustere voorbereiding op grootschalige en complexe incidenten.

Binnen de brandweezorg wordt voortgebouwd op het programma Toekomstbestendige Brandweezorg. Hierbij ligt de nadruk op het versterken van de operationele paraatheid, het verbeteren van de beschikbaarheid van personeel en het doorontwikkelen van specialistische capaciteiten. Ook wordt de samenwerking met andere veiligheidsregio's en de GGD verder geïntensiveerd. Deze samenwerking is gericht op het vergroten van de doeltreffendheid en doelmatigheid en kan op termijn leiden tot een efficiëntere organisatie en mogelijk lagere kosten.

De financiële ontwikkelingen laten zien dat VrZW in de jaren 2027 en 2028 te maken heeft met een begrotingstekort, met name door het uitblijven van rijksmiddelen voor de hervorming van het brandweerstelsel. De economische factoren, zoals stijgende kapitaallasten door technologische vernieuwing en inflatie, zorgen voor financiële uitdagingen. Er wordt onderzocht hoe deze kosten beheersbaar kunnen blijven zonder de operationele slagkracht te verminderen. Tegelijkertijd wordt gestuurd op een structureel sluitende begroting vanaf 2029.

Kanttekeningen

Uit de ontwerpbegroting blijkt dat het begrotingstotaal voor 2027 circa € 50,2 miljoen bedraagt. Voor de jaren 2027 en 2028 wordt een tekort van ruim € 1 miljoen voorzien. Deze tekorten worden onder meer veroorzaakt door de korting op de rijksbijdrage via de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding en Crisisbeheersing (BDuR), de onzekerheid over een aanvullende rijksbijdrage voor de verplichte wijziging van het brandweerstelsel en de stijgende kapitaallasten als gevolg van technologische ontwikkelingen en investeringen.

Met het oog op een reëel sluitende begroting in 2029 is in de meerjarenraming voor 2029 en 2030 al rekening gehouden met een aanvullende rijksbijdrage van ruim € 1 miljoen. Over deze bijdrage bestaat echter nog geen duidelijkheid.

Daarnaast is door de financiële opgave die door het Rijk is gecreëerd een taakstellende besparing van 2% op de gemeentelijke bijdragen aan de VrZW op dit moment niet realistisch. Pas wanneer er vanuit het Rijk meer duidelijkheid en financiële ruimte ontstaat, kan worden bezien op welke wijze invulling kan worden gegeven aan de wens van gemeenten om het budgettair kader te verlagen.

Financiële toelichting

Iedere deelnemende gemeente betaalt een jaarlijkse voorlopige bijdrage aan de begroting van de VrZW (naar rato van het inwonertal). Het exploitatieresultaat wordt verrekend: een positief resultaat betekent een teruggave, maar bij een negatieve uitkomst moet de gemeente bijbetalen. De VrZW werkt met een sluitende, taakstellende begroting als uitgangspunt.

Voorlopige jaarstukken 2025

Financieel gezien is 2025 met een positief saldo afgesloten van € 233.148,- ondanks stijgende loonkosten en prijsontwikkelingen. Het positieve saldo is ontstaan door de tijdelijke vacaturestop. De VrZW stelt voor het positieve saldo toe te voegen aan de algemene reserve om de weerstandscapaciteit te vergroten. Het versterken van de solvabiliteitsratio draagt bij aan de langetermijnbestendigheid van de VrZW en zorgt het ervoor dat de organisatie flexibel en wendbaar blijft, zelfs in een financieel onzekere toekomst. Daarnaast is € 309.496,- van de middelen voor versterking van de crisisbeheersing niet tot besteding gekomen.

Ontwerpbegroting 2027

De begroting van VrZW voor 2026 bedraagt € 50,2 miljoen. Het budget van VrZW wordt gevormd door de bijdrage van het Rijk in de Brede doeluitkering Rampen (BDuR), de bijdragen van de gemeenten en specifieke inkomsten per programma. De gemeentelijke bijdrage is geïndexeerd met 3,06% in 2027. Verwacht wordt dat de kapitaallasten in de meerjarenbegroting zullen oplopen door investeringen in technologie en de kosten van toekomstige investeringen. De begroting 2027 van VrZW volgt het beleidsplan 2025-2028.

Gemeentelijke bijdrage 2027

De gemeentelijke bijdrage 2027 voor Waterland is volgens de begroting van de VrZW € 2.107.688,-. Er is in de meerjarenbegroting van Waterland voor 2027 een bijdrage begroot van € 2.047.826,-. Dit brengt een tekort in de begroting in 2027 met zich mee van € 59.862. De bijdrage aan de VrZW in de meerjarenbegroting 2027 dient hiervoor te worden verhoogd met € 59.862,-.

Gemeente	Bijdrage 2026	Index 2027 3,0%	Bijdrage 2027
Waterland	2.045.121	62.567	2.107.688

Juridische toelichting

N.v.t.

Duurzaamheid

N.v.t.

Communicatie

Nadat de gemeenteraad de zienswijze heeft bepaald wordt het Dagelijks Bestuur van de VrZW daarvan in kennis middels bijgaande zienswijzebrief zodat de reactie bij de besluitvorming over de ontwerp-begroting 2027 in het AB kan worden meegewogen.

Burgemeester en wethouders,

drs. E.G.H. Dijk MPM
gemeentesecretaris/algemeen directeur

drs. M.C. van der Weele
burgemeester

Bijlage(n):

1. Brief over de voorlopige jaarstukken VrZW 2025;
2. Voorlopige jaarstukken VrZW 2025;
3. Brief over de ontwerpbegroting VrZW 2027;
4. Ontwerpbegroting VrZW 2027;
5. Conceptbrief zienswijze